

компанії пенсійної програми та спеціальних програм, спрямованих на отримання відповідних пільг. До четвертої групи входять молоді матері, чийми мотивами будуть наявність гнучкого графіка роботи, медичної страховки та дитячих садків від компанії [2].

Працівник, як і кожна людина, відчуває певну насолоду, отримуючи нагороду та прагне отримувати її і надалі. Тому, сутність роботи керівника організації буде полягати в тому, щоб створити такі умови в колективі за яких працівники могли б задовольнити свої потреби, забезпечивши досягнення цілей підприємства.

Якщо інтереси працівника взаємопов'язані із цілями підприємства, його робота виконана продуктивно, то керівник мотивуватиме за допомогою одного з методів нематеріального (внутрішнього) або ж матеріального (зовнішнього) винагородження.

В складі нематеріального методу мотивування виокремлюються такі групи засобів стимулювання:

- не потребують інвестицій з боку підприємства, наприклад, привітання з днем народження, відзначення найкращого співробітника на дошці пошани;
- потребують інвестицій та розподіляються “безадресно” – організація харчування за рахунок підприємства, забезпечення співробітників проїзними квитками та ін.;
- потребують інвестицій та розподіляються “адресно” наприклад, безвідсоткові позики на покращення умов проживання, придбання товарів тривалого користування, оплата відпусток [3].

В системі матеріального стимулювання - грошова форма (заробітна плата, відрахування від прибутку, доплати, компенсації, пільгові кредити) та негрошова (медичне обслуговування, страхування, транспортні витрати, путівки, удосконалення та умов праці).

Отже, мотиваційний механізм, розроблений на конкретному підприємстві, повинен бути інтегрований із загальною системою

управління, оскільки він є важливим елементом ефективної діяльності підприємства, використання якого, створює сприятливу атмосферу для працівників. Тому створення дієвої мотиваційної системи є невід'ємною умовою продуктивної та успішної підприємницької діяльності.

Література:

1. Мурак О., Литвинець Л. Мотиваційний механізм управління персоналом підприємства /О. Мурак,Л. Литвинець // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18711/1/319.pdf>.
2. Збрицька Т. П. Мотивація як механізм підвищення ефективності діяльності персоналу / Т. П. Збрицька // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. – № 2. – С. 942 – 947.
3. Севастьянов Р.В. Мотивація праці персоналу на промисловому підприємстві / Р.В. Севастьянов, І. А. Вельчева // Вісник «Економіка». – 2013. – С. 98 – 104.

Пліс Денис
ст. гр. ЕЕПм-11,
Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і
корпорацій Білан О.С.)

НОВІТНЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА КРИЗА, ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ

Україна з часів отримання нею незалежності пережила багато переломних моментів у своїй історії. Вже у ХХІ столітті державу спіткала друга фінансово-економічна криза, яка як ракова пухлина підірвала економіку України, яка ледве пережила світову економічну кризу 2008-2009 рр. Мова йде про занепад економіки України у 2013 – 2015 рр. Оскільки, як було прогнозовано, за рік її подолати не вдалося, то можна сміливо сказати, що і станом на 2016 рік українці переживають економічну «кому». Саме тому дуже важливо з'ясувати причини таких негативних явищ, а також виділити основні напрями «лікування» української економіки.

Дослідженнями кризових явищ в Україні, зокрема фінансово-економічної «катастрофи» 2013-2016 рр. займалися такі вчені та експерти як: В. Лановий, В. Співаковський, С. Стоянов, В. Лапа та безліч інших.

Мета статті: розкрити основні причини занепаду економіки України та визначити основні напрями покращення фінансово-економічного становища українців.

Криза в Україні загострилася через нестабільність політичної ситуації в державі, розхитування економічного маятника та через неможливість передбачити дії країн-сусідів щодо України, зокрема у 2015 році, у першому його кварталі темпи виробництва скоротилися на 17,6%.

Важливо визначити основні її наслідки для держави в цілому та кожного окремого громадянина. Зокрема політична криза в державі потягнула на дно економіку України. Знецінення гривні та падіння банківської системи завдали непоправних збитків для держави та громадян зокрема. Перетворення значних територій держави у «зони конфлікту» перекроїли економіку держави та залишили її без доходів від вугільної промисловості та спричинили застій великих підприємств, що зосереджувалися на Сході держави. Із наслідками кризи потрібно найближчим часом боротися, оскільки це може викликати ще більші «метастази» в економіці нашої держави, варто агресивно реорганізувати фінансово-економічну систему поки Україна вже вкотре не опинилася на грані дефолту.

Вчений Володимир Співаковський наголошує на тому, що в Україні є два шляхи виходу з кризи: стандартний (визначитися із законами, податками, поточними проблемами і вирішити, що ми хочемо бути, припустимо, як Румунія зараз, або через 20 років як Польща зараз. Чи ми хочемо бути такими як Америка років через 200) та екзотичний (визначити пріоритетні напрями та спрямувати всі сили на реформування цих напрямків).[2]

Багато вчених вважають, що основними кроками, які можуть привести Україну до фінансової та економічної стабільності є наступні:

- зниження рівня інфляції української гривні та формування гнучкого валютного курсу;
- зменшення рівня дефіциту держбюджету;
- раціоналізація управління державними фінансами;
- встановлення режиму економії;
- визначення доцільності різного роду соціальних виплат;
- підтримка аграрного сектору економіки та малого бізнесу;
- реорганізація та стабілізація банківського сектору економіки;
- стимулювання ведення інноваційної діяльності; [3]
- внесення змін до системи оподаткування;
- стабілізація ситуації на сході країни, налагоджування мирного співіснування із сусідами.

Отже, криза 2013-2015 років негативно вплинула на фінансово-економічну ситуацію в країні. Для того, щоб наслідки були поправимими варто вносити корективи та діяти швидко та рішуче, обравши стандартний чи екзотичний шлях виходу з кризи, а також варто найближчим часом стабілізувати конфлікт на сході та критично поставитися до влади та держслужбовців.

Література:

1. Лановий В. *Анатомія кризи української економіки*. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2015/06/16/546489/>
2. Співаковський В. *Шляхи виходу України з кризи*. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://espreso.tv/news/2015/04/20/ukrayina_maye_dva_hlyakhy_vykhodu_z_kryzy_standartnyy_ta_ekzotychnyy_vchenyy
3. Гурмак М. В. *Економічна криза 2013-2015 років в Україні: причини та шляхи подолання*- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/22_APSN_2015/Economics/10_196992.doc.htm